

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta 05.02.2026 § 16

§ 16

Vastaus valtuustoaloitteeseen lasten kohtuuhintaisen hevosharrastamisen mahdollistaminen Espoossa (Kh-Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Laakso Maria
Ikävalko Jarmo
Merra Martti
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Liikuntajohtaja Merra Martti

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Helena Tiitisen ja 38 muun valtuutetun 20.10.2025 jättämään valtuustoaloitteeseen lasten kohtuuhintaisen hevosharrastamisen mahdollistaminen Espoossa.

Käsittely

Päätös

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Espoon kaupunki huomioisi paremmin hevosharrastamisen. Aloitteessa tuodaan esiin, että erityisesti lasten liikuttamiseen ohjattu tuki, liikuntapaikkarakentamispäätökset ja harrastustonttien vuokrahinnoittelu perustuvat tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen.

Valtuustoaloitteessa pyydetään Espoon kaupunkia kartoittamaan keinoja, jolla kaupunki voi edesauttaa kohtuuhintaisen lasten ja nuorten hevostoiminnan tarjoamista Espoossa. Lisäksi pyydetään arvioimaan mahdollisuutta perustaa kaupungin oma hevostalli Espooseen Helsingin mallin mukaisesti. Lisäksi toivotaan tietoa siitä, minkälaista yhteistyötä kaupunki voisi tehdä hevosalan yrittäjien kanssa.

Espoon kaupungin liikunnan avustukset jaetaan liikunta- ja hyvinvointilautakunnan hyväksymien kriteereiden perusteella. Periaatteiden ja kriteereiden taustalla ovat tasa-arvo ja yhdenvertaisuus. Tuki kohdistuu alle 20 -vuotiaiden lasten ja nuorten liikuntaharrastuksiin. Tukeen vaikuttavat harrastavien lasten ja nuorten määrä sekä heidän harrastukseen kohdistuvat kokonaiskulut. Tukea myönnetään saapuneiden avustushakemusten perusteella.

Espoon kaupungin investointiohjelmassa on lukumäärältään vain vähän varsinaisten liikuntapaikkarakentamisen hankkeita, eikä ohjelma mahdollista tai kata kuin pienen osan liikuntalajien harrastamisen

olosuhteista. Espoolaiset urheiluseurat ovatkin joutuneet itse investoimaan harrastamisen ja kilpailujen järjestämisen olosuhteisiin joko rakentamalla tai vuokraamalla itse harrastamisen mahdollistavat tilat. Urheiluseurat maksavat tällaisiin tiloihin käyttövuoroja vuosittain yhteensä lähes 9 miljoonaa euroa.

Rakentamiensa ja vuokraamiensa tilojen osalta seurat ovat saaneet lasten ja nuorten toimintaan liikuntatilojen vuokra-avustusta. Avustuksen osuus hyväksytyistä kuluista on noin 35 %. Jaettavaa vuokra-avustusta on jouduttu 10 vuodessa lähes kaksinkertaistamaan, kun kaupunkien tilojen suhteellinen osuus kaikista lasten ja nuorten harrastamiseen käyttämistä tiloista on vähentynyt ja jatkaa vähenemistään.

Mikäli hankkeeseen voidaan sisällyttää myös sellaisia yleisiä tiloja, joilla lisätään kaupungin liikuntaolosuhteita Espoo tarinan mukaisesti, voi kaupunki niitä vuokrata, jos se hyväksytään kaupungin investointiohjelmaan. Tällaisia tiloja on "upotettu" mm. Leppävaaran Kameleonten –halliin ja Matinkylän Ilmatar –areenaan. Molemmissa tapauksissa suunniteltu investointiohjelmassa ollut erillinen pukukoppi- ja huoltotila voitiin korvata kumppanuudella ja kaupunki säästi molemmissa noin 5 miljoonaa euroa investointirahaa. Tilat toteutettiin osana isompaa hanketta.

Näissä voittoa tavoittelemattomien yhdistysten hankkeissa voidaan tehdä kumppanuussopimus, jolloin kohteen maanvuokra on 10 % markkinahinnasta. Tämä on erittäin tärkeä osa kumppanuutta, koska muutoin harrastamisen hinta nousisi ja harrastajien määrä voisi kääntyä tavoitteiden vastaisesti laskuun. Silloin kaupungin rakennushankkeelle myöntämä takaus voisi laueta kaupungin kannettavaksi. Silloin kaikki olisivat häviäjiä eikä alkuperäinen tarkoitus toteutuisi.

Ennen kumppanuushankkeita hankkeen toteuttaja esittää tiloille tarpeen. Yleensä taustalla on suuri seurayhteisö (esim. jääurheilijat) tai yksi seura, jolta puuttuu tilat harrastajilleen eikä seuratoiminta voi uskottavasti kasvaa kysyntää vastaavasti. Jos hankkeella voidaan ajatella korvattavan sellainen urheilu- tai liikuntatila, jonka perinteisesti kaupunki on toteuttanut, kumppanuusmalli voi olla ratkaisu. Jos lisäksi tiloista voi hyötyä varhaiskasvatus tai koulu, on peräti suotavaa, että Koton edustajilta saadaan asiaan puoltava lausunto.

Jos hanke tarjoaa mahdollisuuden myös muunlaiseen yhteistyöhön ja tiloissa voidaan toteuttaa vaikkapa senioriliikuntaa, liikunnan ja urheilun tulosityksikkö voi ostaa tunteja palvelujen toteuttamiseen.

Ennen hankkeiden toteutusta Espoon kaupungin Liikunnan ja urheilun tulosityksikkö kuulee hankkeen taustavoimia. Näin on käynyt myös hevosharrastusalan osaaajien kanssa. Tulosityksikön edustajat ovat tavanneet useaan otteeseen hevosalan tekijöitä ja ammattilaisia, yrittäjiä ja ratsastuksen ympärille rakennettujen seurojen edustajia. Näissä tapaamisissa on ollut mukana myös hevosalan taustavaikuttajia.

Tapaamisissa on ollut mukana Liikunnan ja urheilun lisäksi edustajia kaupungin nuoriso-, koulu- ja kaupunkiympäristön toimialoilta. Tapaamisissa on kartoitettu yhdessä mahdollisuuksia kumppanuuksiin. Lisäksi asialistalla on ollut yhteistä ideointia ja suunnittelua keinoista, joilla hevosharrastaminen voisi olla kohtuuhintaista lapsille ja nuorille. Ratsastus ja muutama muu laji ovat lähtökohtaisesti kalliita jo senkin vuoksi, että se vaatii erityisvarustelua. Lajit ovat tässä suhteessa eriarvoisessa asemassa.

Hevosharrastamisen toimijoita on neuvottu perustamaan seuroja ratsastustallitoiminnan ympärille lasten ja nuorten toiminnan kehittämiseksi. Ratsastusseuroja on ohjeistettu hakemaan kaupungin avustuksia lasten ja nuorten toimintaan. Seuroja on tuettu ideoimalla yhdessä uusia ratsastuksen harrastamisen muotoja kaupungin tuen piiriin (mm. wau-kerhotoiminta, lomaliikunta jne). Näin seuratoiminta on alkanut hevosharrastamisen osalta myös elpyä. Aikaisemmin järjestelyvastuu harrastustoiminnasta on ollut yksityisten, voittoa tavoittelevien ratsastuskoulujen varassa. Yksityistä toimintaa ei lautakunnan laatimien periaatteiden mukaan voida tukea eikä kumppanuutta synnyttää.

Liikunnan ja urheilun tulosityksikkö valmistelee parhaillaan avustusuudistusta. Avustusuudistuksen tavoitteena on tukea seuroja ja yhdistyksiä siten, että tuki kohdistuu suoraan lasten ja nuorten harrastamisen hintaan. Tässäkin kaikkia seuroja halutaan kohdella yhdenvertaisesti.

Liikunta ja hyvinvointilautakunnan laatimat periaatteet seurojen kohtelusta ovat tasa-arvoiset ja yhdenvertaiset. Lautakunta ei ole halunnut erotella tyttöjä ja poikia, vaan kaiken avustamisen ja tukemisen perustana ovat lapset ja nuoret.

Missään lajiryhmässä ei ole yhtä paljon poikia ja tyttöjä. Monet perinteisesti tyttöjen tai poikien lajit ovat myös ajan oloon muuttuneet ja harrastaminen sopii yhä enemmän kaikille. Jääurheiluhankkeet on mielletty poikien lajiksi, mutta maailman muuttuessa ja jäähallien synnyttyä myös tyttöjä enemmän liikuttavat lajit kuten taitoluistelu ja ringette ovat tuoneet tytöt halleille. Espoon isoista lajeista voimistelu on vahvassa kasvussa ja siinä suurin määrä on tyttöjä.

Seuratoiminta on kaikille avointa. Liikunnan ja urheilun tulosityksikkö arvostaa kaikkea seuratoimintaa ja haluaa tukea kaikkia lapsia ja nuoria sanoin periaattein ja painotuksin. Seurat, joilta on puuttunut tiloja ja jotka ovat olleet aktiivisia omien olosuhteidensa kehittäjänä ovat onnistuneet aktiivisella otteellaan ratkaisemaan tilahaasteitaan yhteistyössä kaupungin kanssa. Proaktiivisuus on seuralähtöistä.

Sopivien tonttien löytyminen on haastavaa. Tässä tonttiyksikkö on ollut tukena. Jotta kumppanuus olisi kaupungin kannalta täydellistä, Espoo voi hyödyntää tiloja monin eri tavoin myös päiväsaikaan.

Hevosharrastaminen on kuulunut sellaisiin lajeihin, joissa yhteistyö kaupungin, hevosalan yrittäjien ja seurojen välillä ei ole kehittynyt samaan tahtiin muiden lajiryhmien kanssa. Tällaisia lajeja on muitakin. Mutta maailma muuttuu ja niin se voi tehdä myös hevosharrastamisen osalta. Liikahduksia siihen suuntaan on kuitenkin jo tapahtunut. Isoin muutos tapahtuu, kun hevosharrastus muuttuu ratsastusseurojen vastuulle.

Päätöshistoria

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite Espoon kaupunki kartoittaisi kohtuuhintaisen lasten ja nuorten hevostoiminnan tarjoamista Espoossa

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite Espoon kaupunki kartoittaisi kohtuuhintaisen lasten ja nuorten hevostoiminnan tarjoamista Espoossa

Tiedoksi